

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 480/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Energie2, a. s.**, Lazaretská 3a, Bratislava, IČO 46 113 177, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Studeným, M. Waltariho 7, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 31 Cb 78/2022-304 z 18. mája 2023 (teraz Mestského súdu Košice sp. zn. K2-31 Cb/78/2022) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 31 Cb 78/2022-304 z 18. mája 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktoré navrhuje zrušiť, vec vrátiť Mestskému súdu Košice (predtým okresný súd, pozn.) na ďalšie konanie a priznať jej trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke ako úspešnej žalobkyni v spore o zaplatenie 2 366 648,94 eur s príslušenstvom bol rozsudkom okresného súdu vo veci samej (č. k. 31 Cb 78/2022-279 zo 16. novembra 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. decembra 2022) priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Nadväzne okresný súd uznesením z 28. marca 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o výške trov konania tak, že zaviazal neúspešného žalovaného k povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 18 599,65 eur a iné trovy vo výške 33 193,50 eur do desiatich dní od doručenia tohto uznesenia.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala, že vyšší súdny úradník nezohľadnil skutočnosť, že jej bol vrátený krátený súdny poplatok v sume 32 861,56 eur. Taktiež namietala, že súd jej priznal náhradu trov konania iba za 3 úkony právnej služby, hoci v danej veci vykonala 6 úkonov právnej služby.

4. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 18 599,65 eur a ďalšie trovy v sume 331,94 eur, keď sa vo vzťahu k iným trovám spočívajúcim v náhrade zaplateného súdneho poplatku stotožnil s argumentáciou sťažovateľky. Vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia uviedol, že za predžalobné výzvy z 23. decembra 2020 a 22. novembra 2021 sťažovateľke nepriznal náhradu trov konania z dôvodu ich neúčelnosti. Bol toho názoru, že zaslanie predžalobných výziev nie je podmienkou uplatnenia na súde, pričom v prípade sťažovateľky ani neboli úspešné, keď nezamedzili podaniu žaloby na súde. Náhradu trov konania za vyjadrenie zo 14. septembra 2022 sťažovateľke nepriznal, pretože predmetné podanie obsahovalo iba vyjadrenie súhlasu s možnosťou rozhodnutia vo veci bez nariadenia pojednávania, a nie vyjadrenie vo veci samej v zmysle § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutím o výške trov konania došlo k porušeniu jej práv. Okresný súd jej nedôvodným, nezákonným, svojvoľným a ústavne nekomfortným výkladom § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nepriznal náhradu trov konania za tri vykonané úkony právnej služby. Výklad súdu o neúčelnosti trov právneho zastúpenia je neústavný až absurdný, a to najmä pokiaľ ide o predžalobné výzvy, lebo podľa názoru okresného súdu by bola predžalobná výzva účelne vykonaným úkonom právnej služby iba vtedy, ak by dlžník na základe nej zaplatil a následne by sa súdne konanie ani nezačalo. V prípade správnosti takéhoto výkladu by nikdy nikomu nemohol súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia za zaslanie predžalobnej výzvy. Sťažovateľka vykonala tieto úkony právnej služby oprávnene, účelne a zákonne.

6. Vo vzťahu k vyjadreniu zo 14. septembra 2022 sťažovateľka uvádza, že aj tento úkon právnej služby bol vykonaný účelne a zákonne. Ak by toto podanie neuskutočnila a neudelila by súhlas s možnosťou rozhodnutia bez nariadenia pojednávania, vo veci by bolo nariadené pojednávanie, a také pojednávanie by bolo úkonom právnej služby, za ktorý by patrila sťažovateľke náhrada trov konania. Týmto podaním zabránila vzniku ďalších trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby.

8. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) , že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017). Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

9. O žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde. K tomuto záveru dospel ústavný súd po tom, čo sa oboznámil s dôvodmi napadnutého uznesenia. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania. Primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim sa javí aj spôsob, akým okresný súd reflektoval na tvrdenia, ktoré sťažovateľka uviedla v rámci sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

10. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nepriznaní náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby (2 x predžalobná výzva a vyjadrenie, resp. súhlas s rozhodnutím bez pojednávania) mal okresný súd na zreteli znenie § 251 CSP, a to, že na priznanie náhrady trov konania za konkrétny výdavok je nevyhnutné, aby išlo o výdavok vzniknutý v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, ktorý bol stranou sporu preukázaný, odôvodnený a účelne vynaložený. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd si túto svoju povinnosť splnil, pretože napriek nespornej stručnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia z jeho dôvodov vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Tie sú založené na posudzovaní účelnosti každého jedného úkonu právnej služby a na skúmaní toho, či jednotlivé podania právneho zástupcu sťažovateľky obsahujú procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa na predmet konania.

11. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v rámci rozhodovania o nepriznaní náhrady trov konania za predžalobné výzvy a vyjadrenie uplatnil zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd nevyklučuje, že okresný súd mohol postupovať aj inak, avšak nezistil v skutkových a právnych záveroch

napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Otázka úplne presnej výšky náhrady trov tak v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

12. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľke odmena priznaná, ale len posúdiť, či sťažovateľka dostala od okresného súdu náležitú odpoveď na všetky ňou uplatnené relevantné námietky.

13. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu všeobecného súdu je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, teda či v rozhodnutí boli chránené základné práva sťažovateľa. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o ústavnej sťažnosti nie je pokračovaním konania na všeobecných súdoch (I. ÚS 140/2017).

14. Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške a za tie úkony právnej služby ako očakávala, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

15. Ústavný súd tak sumarizuje, že okresným súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia okresného súdu, rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

16. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a tak odmietol jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. V závere ústavný súd ešte poznamenáva, že podľa podústavného práva sťažovateľkou namietaný „neústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy“ okresného súdu v napadnutom uznesení nedosahuje takú ústavnoprávnu dimenziu, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia

základných práv sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu